

Paratalanta hyalinalis

Sidengult ängsmott

Fjärilar, Mott

NE NA LC DD **NT** VU EN CR RE

Nära hotad (NT)
B2ac(iv)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Lepidoptera (fjärilar), **Familj:** Crambidae, **Släkte:** Paratalanta, **Art:** *Paratalanta hyalinalis* - sidengult ängsmott (Hübner, 1796) **Synonymer:** *Microstega hyalinalis* (Hübner, 1796)

Kännetecken

Vingbredd 27-34 mm. Detta stora mott har en halmgul grundfärg på framvingarna med gråtonat ljusbruna teckningar. Diskpunkten liknar en åtta. Yttre tvärinjen gör en skarp knyk inåt mitt på vingen. Bakvingarna är ljusare än framvingarna, benfärgade med en ljus gråbrun mittbåge med en liten inåtriktad spets mitt på bandet, samt ett sicksack-format utkantsband. Arten är avbildad i Palm (1986).

Utbredning och status

Ängsmottet är utbrett över hela Europa, men blir mindre vanlig längre norrut. Artens utbredningsområde uppges sträcka sig bort till Sibirien och norra Afrika. I Danmark är den sällsynt. Den är där funnen mest i den sydöstligaste delen och på Bornholm. I Finland finns den angiven från södra halvan av landet upp till Österbotten, men på senare år har den inte gått att återfinna på någon av de tidigare lokalerna. Det sista finska fyndet gjordes troligen 1964. I Sverige är situationen inte så prekär. Det första fyndet i Sverige gjordes av Per Benander på Öland i Böda 1931. Därefter har fynd gjorts i många landskap ända upp till Medelpad, men på fastlandet finns ytterst få fynd under de senaste decennierna. Både på Gotland och på Öland är arten fortfarande bofast, men den har en klart vikande populationsutveckling även där. Allmänt sett har arten således minskat kraftigt under det senaste halvsekle i hela Nordeuropa. Under 2002 togs den i Skåne, på Öland (där även 2001) och i Södermanland, varför ett nytt uppsving kan tänkas inträffa.

Ekologi

Sidengult ängsmott påträffas på ängsmark, i gläntor och längs skogsbryn. Arten är nattaktiv och dras till ljus. Larven uppges leva på nässlor *Urtica* spp., klintväxter *Centaurea* spp. och kungsljus *Verbascum* spp. Den är vit- eller grönaktig med glänsande svarta vårtor och brunt eller ljus rödbrunt huvud och analplåt. Den lever från augusti till maj i en spånad på sin värdväxt. Fjärilens flygtid sträcker sig från början av juli till början av augusti.

Hot

Artens tillbakagång i Sverige sedan 1960-talet kan inte bara relateras till mänskliga aktiviteter. Förmodligen finns även andra faktorer med i spelet. Klintväxter och kungsljus, som delvis hör till stäppfloran, har inte minskat i särskilt stor omfattning, men lokalt kan upphört bete och därav följande igenväxning med buskar och träd påverka arten negativt. Den nuvarande slåttern av vägkanter bör undersökas med avseende på effekten på ängsmottet. Eftersom slåttern sker i augusti kan larven eventuellt berövas sin värdväxt.

Åtgärder

Vägkanter tjänstgör som refugier för många arter som minskar i antal, och så kan också vara fallet för sidengult ängsmott. Ett projekt för att undersöka hur arten påverkas av olika ingrepp bör genomföras. I varje fall bör alla fynd hädanefter rapporteras för att man ska få en bild av utvecklingen.

Litteratur

Palm, E. 1986. Nordeuropas Pyralider. Danmarks Dyreliv Bind 3. Faunabøger, København.

Suomalainen, E. 1985. *Microstega hyalinalis* (Hb.) (Lepidoptera, Pyraloidea), a moth species probably extinct in Finland. *Notulae ent.* 65: 123-126.

Svensson, I. 2001. Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 2001. *Ent. Tidskr.* 123: 1-11.

Författare

Bengt Å. Bengtsson 2002. © ArtDatabanken, SLU 2006.